

ผลของการนวดกดจุดฝ่าเท้าต่อความเครียดและความดันโลหิตในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง
ชนิดไม่ทราบสาเหตุ (THE EFFECT OF FOOT REFLEXOLOGY ON STRESS AND
BLOOD PRESSURE IN ESSENTIAL HYPERTENSIVE PATIENTS)

พาพร วิมุกตะลพ 4736912 RAAN / M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ลดาวัลย์ นิชรโรจน์ พย.ด., นพวรรณ เปียชื่อ Ph.D.(Nursing)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองชนิด 2 กลุ่มเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง เพื่อศึกษาผลของการนวดกดจุดฝ่าเท้าต่อความเครียดและความดันโลหิตในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ ตามกรอบแนวคิดการจัดการกับอาการของดอคด์และคณะ โดยศึกษาในผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่าง ณ สถาบันประสาทวิทยาตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง เมษายน 2550 จำนวน 60 ราย คัดเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับการพยาบาลแบบปกติ 30 รายและกลุ่มทดลองที่ได้รับการนวดกดจุดฝ่าเท้า 30 ราย ทำการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับคะแนนความเครียดปานกลางขึ้นไป และมีระดับความดันโลหิตสูงตั้งแต่ 140 /90 mmHg เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่สำคัญ ได้แก่ ตัวผู้วิจัย คู่มือการนวดกดจุดฝ่าเท้า แบบประเมินความเครียด แบบบันทึกข้อมูลลักษณะกลุ่มตัวอย่าง แบบบันทึกการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา นำเสนอข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สถิติไคสแควร์ สถิติแมนวิทนีย สถิติที สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม ในกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองทั้งในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการพยาบาลแบบปกติและในกลุ่มทดลองที่ได้รับการนวดกดจุดฝ่าเท้า

ผลการวิจัยพบว่า ผลของการนวดกดจุดฝ่าเท้าในผู้ป่วยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนความเครียดต่ำกว่าในผู้ป่วยกลุ่มควบคุมที่ได้รับการพยาบาลแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และผลของการนวดกดจุดฝ่าเท้าในผู้ป่วยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของระดับความดันโลหิตซิสโตลิก และความดันโลหิตไดแอสโตลิกต่ำกว่าในผู้ป่วยกลุ่มควบคุมที่ได้รับการพยาบาลแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และ ($p < .01$) ตามลำดับ

ผลการศึกษาพบว่า การนวดกดจุดฝ่าเท้าเป็นวิธีการหนึ่งของการบำบัดเสริมและการแพทย์ทางเลือกสามารถนำมาใช้เพื่อบรรเทาความเครียดและลดความดันโลหิตในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุได้ ระดับความเครียดและระดับความดันโลหิตจะปรับลดสู่ภาวะสมดุล ส่งผลดีต่อร่างกาย จิตใจ นำไปสู่การดูแลสุขภาพแบบองค์รวม แก่ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุต่อไป

คำสำคัญ : การนวดกดจุดฝ่าเท้า / การบำบัดเสริมและการแพทย์ทางเลือก / ความเครียด / ความดันโลหิตสูง

THE EFFECT OF FOOT REFLEXOLOGY ON STRESS AND BLOOD PRESSURE IN ESSENTIAL HYPERTENSIVE PATIENTS

PARPRON VIMUKTALOP 4736912 RAAN / M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORS : LADAVAL NICHAROJANA D.N.S.,
NOPPAWAN PIASEU Ph.D.(Nursing)

ABSTRACT

This quasi-experimental research used a two group pre-post test research design. The methodology was then applied to study the effect of foot reflexology on stress and blood pressure in essential hypertensive patients. According to Dodd's symptom management model, the study was conducted and tested on a sample group at Out Patient Department of Prasat Neurological Institute from January to April, 2007. 60 patients were selected by purposive sampling using inclusion criteria. The group was then divided into 2 sub-groups. 30 patients formed a control group who received usual nursing care, and another 30 comprised an experimental group who received foot reflexology treatment. The test and data gathering would be on the sample group who actually contained moderate stress level and above, in which, obtained systolic blood pressure of more than 140 mmHg or diastolic blood pressure of more than 90 mmHg.

In addition, the tools utilized in the research such as the researcher, the foot reflexology handbook, stress assessment tool, characteristics of the sample data record and physiological data record, in which, the data was analyzed using Chi-square test, Mann-Whitney U test, Independent t-test, Paired t-test and ANCOVA test. The analyzed data was then presented in form of a statistically narration, percentage, distributed frequency, sample means, standard deviation of stress and blood pressure level of the sample both before and after being tested, in controlled patient group who received usual nursing care as well as experiment group who received the treatment of foot reflexology.

Furthermore, the research findings also indicated that foot reflexology in the experimental group obtained lower average stress scores than the control group who received usual nursing care. The patients who received nursing with foot reflexology had a significantly lower average systolic blood pressure and diastolic blood pressure than the patients who received usual nursing care. Therefore, this piece of study eventually revealed the fact that foot reflexology, a form of complementary and alternative medicine can actually help in stress recovery and lower blood pressure in hypertensive patients. Both stress and blood pressure levels adjust themselves into a balanced condition, resulting in a healthy body and mind by holistic care of essential hypertensive patients.

KEY WORD : FOOT REFLEXOLOGY / COMPLEMENTARY AND
ALTERNATIVE MEDICINE / STRESS / HYPERTENSION